

Slidingbelt Climb safe, Think twice versus Sugoi-handzaag

ALEXANDER VAN DER DUSSEN EN KAREN DE SMET, TREEMOTION BOOMVERZORGING

De handzaag. Iedere boomverzorger maakt er tegenwoordig dankbaar en veelvuldig gebruik van bij het snoeien van de kroon. Hij is ook absoluut handig in gebruik: een lichtgewicht en vlijmscherp! Dit fijne zaagje is alles wat je je maar wensen kunt. Maar zijn we ons ook bewust van de gevaren?

De laatste jaren maken we in de boomverzorging steeds meer gebruik van de handzaag, vooral bij de kroonverzorging. Mede door nieuwere en grotere modellen kun je er vaak de hele boom mee snoeien. Het grootste voordeel is dat de kettingzaag veel minder gebruikt wordt; je hoeft minder gewicht mee te dragen naar boven, je hebt geen herrie rond je hoofd en het is milieuvriendelijker. Maar een scherpe handzaag kan veel schade aanrichten.

Experiment

Iedere klimmende boomverzorger kent het probleem wel. Je hangpositie is niet optimaal, losse tak in de ene hand en je handzaag in de andere hand. Gelukkig is de handzaag superhandig en je doet een beweging die op dat ogenblik het gemakkelijkst is. Snel even je handzaag 'binnendoor' terug in de holster stoppen om de losse tak te kunnen weggooien. En net hier ligt het gevaar... Je komt gevaarlijk dicht langs je slidingbelt. En hoe goed is die bestand tegen

de scherpe tanden van de handzaag? Tijd voor een experiment! Want wat doe je op een verveelde en miezige wintermiddag? Dan ga je dingen stuk maken, het liefst vanuit een wetenschappelijke gedachte. Onze ingrediënten: een klimgordel, slidingbelt, klimtouw, gewillig slachtoffer in de gordel en een trapeuning om het slachtoffer aan te hangen... en niet te vergeten onze Sugoi-handzaag, die we op de slidingbelt plaatsen (foto 1). Om een beetje variatie in onze test te stoppen, maken we gebruik van een aantal verschillende en vaak gebruikte slidingbelts. De drie slidingbelts in de test zijn: de Butterfly, de TreeMOTION en de Yale Spearmint. Omdat er ook vaak dicht bij de cambiumsaver gesnoeid wordt, testen we bovendien een Edelrid-cambiumsaver. De camera wordt opgesteld en iedere slidingbelt en cambiumsaver ondergaat een enkele haal van de handzaag. Het resultaat verbluft ons, want iedere slidingbelt/cambiumsaver begeeft het onmiddellijk. Het is echt schrikken hoe weinig kracht je nodig hebt om een val te maken.

Slidingbelt van de TreeMOTION-gordel

Filmpje

Het filmpje dat we gemaakt hebben bij deze test is te bekijken op www.youtube.com onder de zoekterm 'Sliding belt 0001'. Daar kun je met eigen ogen zien hoe gemakkelijk ons slachtoffer naar beneden dondert, in deze thuissituatie gelukkig wel op een zachte ondergrond. Er zijn al aardig wat reacties op het filmpje gegeven op www.treehugs.nl, het forum voor boomverzorgers. Vanuit de reacties die we daar gelezen hebben, verwachten de meeste mensen niet dat het zo snel en zo makkelijk zou gaan om een slidingbelt door te snijden. Even slikken dus...

Een scherpe handzaag kan veel

Alle foto's: Rowana Raatsie

Testopstelling zoals op het filmpje op www.youtube.com

Preventie

Wat kunnen wij hieruit afleiden, is dan de vraag. Dat we dan maar nooit de handzaag binnendoor moeten terugstoppen en beter moeten opletten wat we doen? Dat de slidingbelts uit steviger materiaal moeten bestaan zodat ze het niet onmiddellijk begeven bij een ongeluk? Allemaal mogelijke conclusies. De belangrijkste conclusie lijkt ons wel deze: zorg voor een goede preventie. Het grootste gevaar bestaat namelijk enkel en alleen wanneer je gordel via de slidingbelt aan je klimtouw bevestigd is, zonder dat je gebruik hebt gemaakt van je fliplijn. Vele beginnende boomverzorgers klimmen immers dubbelloops, met één klimlijn waarvan aan elk uiteinde een prussikknoop zit; zodoende kun je jezelf dubbel zekeren wanneer je bij een te zagen tak komt. Op dat moment heb je één topanker en één korte zekering, maar je bent maar aan één enkele slidingbelt bevestigd (het enige onderdeel van je klimgordel dat geen back-up heeft) (foto 2).

De conclusie van het experiment is dus dat het geen zin heeft om je dubbel te ankeren als deze beide aan een single slidingbelt vastzitten. Je zult te allen tijde bij het gebruik van je handzaag een tweede zekeringpunt nodig hebben. Een tweede zekeringpunt bestaat uit de fliplijn die je bevestigt aan de D-haken op je klimgordel (foto 3). Ook voor de meer ervaren boomverzorgers is dit een goede waarschuwing. Want hoevelen van ons 'vergeten' weleens hun fliplijn te bevestigen? Het werk moet snel vooruitgaan, en tja, we hangen toch al vast aan onze slidingbelt.

Climb safe, Think twice.

Fliplijn bevestigd aan de D-haken van de TreeMOTION-gordel

schade aanrichten

Van 't vat

JITZE KOPINGA

Waarom bloedt de ene boom in het voorjaar wel en de andere niet?

Dit is per boomsoort verschillend en men weet nog niet hoe alles precies in zijn werk gaat. Het heeft in ieder geval te maken met de wortelactiviteit van bomen. Sommige boomsoorten beginnen al in de winter met de vorming van nieuwe wortels, bij bodemtemperaturen waarbij andere boomsoorten nog niet actief zijn. Bij de wortelvorming worden parenchymcellen getransformeerd tot houtcellen en houtvaten. Hierbij komt de celinhoud van de levende cel, die rijk is aan suikers en zouten, terecht in de jonge houtvaten. Door de relatief hoge concentraties aan suikers van dit vocht ten opzichte van de concentraties aan zouten in het omringende bodemvocht, wordt er als vanzelf water vanuit de bodem naar binnen gezogen. Dit is een natuurkundig proces dat berust op verschillen in osmotische waarde van vloeistoffen. Maar omdat het vocht nog niet stroomt doordat de boom nog niet verdampt, komt er door dit aanzuigen van water ook een mechanische spanning op het vocht in de houtvaten te staan. Deze spanning loopt door tot in de bovengrondse delen. Wanneer die worden aangesneden, stroomt het vocht er uit. Bomen waarvan de wortelactiviteit pas laat op gang komt of bomen die wel bloeden, maar ook 's winters in een droge bodem staan, bloeden niet of nauwelijks.

Boombioloog Jitze Kopinga van Alterra, Wageningen UR, geeft in elk nummer van Bomen antwoord op een boombiologische vraag. Heb je een vraag? Of wil je reageren op het antwoord van Jitze? Mail je vraag of reactie dan aan de redactie: hans.kaljee@planet.nl